

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.
Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1932. Št. 9.

Posamezna štev. 2 Din.

Viteštvo in banditstvo.

V srednjem veku se je posebno odlikoval viteški stan po svoji plemenitosti. Vsakdo, ki je bil sprejet med viteze, je obljubil, da bo v vsem svojem življenju ohranil plemenito mišljenje, da bo iskal pravico, preganjal pa krivico, da bo pripravljen za blagor drugih vse žrtvovati, da bo usmiljen do vseh, ki trpe pomankanje in krivico, da bo branil čast žene in da bo plemenit tudi do svojih sovražnikov.

Posebno plemenitost do nasprotnikov je bila značilna lastnost pravega viteza. Če je šel vitez v boj, se ni smel nikdar poslužiti nedovoljenega in nečastnega orožja. Na turnirjih, kjer so se vitezi bojevali vpricho velikih množic ljudstva, sta si pred bojem viteza podala roko v znamenje, da se ne borita iz osebnega sovraštva. Če je vitez v boju premagal sovražnega viteza, se je moral napram premagancu najvljudneje obnašati. Premagani vitez ni bil vržen v ječo in ne v vezi. Pogosto so premagani in vjeti vitezi uživali na gradovih svojih zmagovalcev največje gostoljubje. Vitez je bil ponosen na to, da je s premaganim nasprotnikom ravnal gostoljubno in velikodušno.

V poznem srednjem veku pa je začelo propadati viteško mišljenje. Marsikje so vitezi še ohranili zunanji videz viteštva: Obleko, orožje, manire v družbi, dejansko pa so bili pravi roparji. Zgradili so si utrjene gradove, zbrali okrog sebe večje število oboroženih mož in so z njimi čakali ob soteskah, v zasedah na potnike, jih napadali, izropali in pomorili. V boju so ti propadli vitezi svoje nasprotnike ujeli, jih zaprli v strašne srednjeveške ječe, jih tam grozno mučili in jih izpustili na svobodo proti veliki odkupnini. Sosedje so se med seboj pogosto vojskovali. V teh borbah ni bilo več one plemenitosti do nasprotnika, ampak je veljalo le načelo paganov: vae victis — gorje premaganim. Premaganec je izgubil vse svoje premoženje, bil vržen v ječo, če je ostal pri življenju in je moral tam prestati grozne muke, ki si jih je izmislil sadistični nasprotnik.

Ker so ti roparski vitezi nastopali v večji družbi, so imenovali tako skaza viteško družbo „banda“ in njih početje „banditstvo“.

Viteštvo je najlepši cvet srednjega veka. Viteško mišljenje pa ni bilo lepo samo za srednji vek, ampak bi moralo biti vzor tudi v moderni dobi vsem narodom in vsem slojem. Posebno viteška plemenitost do nasprotnika bi morala biti vzor modernemu svetu.

Ta viteška plemenitost do nasprotnika izvira pač iz krščanske ljubezni, ki nas uči, da moramo spoštovati vsakega človeka, tudi svojega sovražnika, kateremu smo dolžni storiti vse dobro. Kar želimo, da bi drugi nam storili, to smo po krščanskih načelih dolžni tudi sami bližnjemu storiti.

V življenju je pač med ljudmi polno prilik za različno mišljenje in tudi za borbo. So verske diference, ki se ne dajo izravnati. Kako lepa je verska strpljivost, ko spoštujemo kristjani vsakega človeka, vsakemu pustimo, da živi

po svoji vesti! Želimo ga sicer pridobiti za resnico evangelija, s krivo vero mi kompromisa v tem oziru, da bi smatrali krivo vero za resnico, a ljudi, ki niso istega verskega nazora, smo dolžni tudi ljubiti in spoštovati. So politične diference. Jasno je, da različno politično gledanje človeške družbe, različno socialno mišljenje, razno narodnostno prepričanje, vse to daje polno povoda za borbo. A viteška plemenitost se sicer bori za svoj nazor in svoje pošteno prepričanje, a spoštuje nasprotnika, njegovo osebno poštenost, svobodno prepričanje, človeško dostojanstvo. Življenje prinaša tudi še polno drugih prilik za razno mišljenje, za borbo in za tekmo.

Če pogledamo naše športno življenje. Koliko borbe je med posameznimi klubi! Kako se bijejo na igrišču, tako da ostra borba prinese celo nesreče in žrtve. A ko se borba na igrišču konča, se plemeniti in viteški igralci ne sovražijo, nasprotno so prijatelji med seboj. In klub, ki je kot gost prišel in pogorel na igrišču, je deležen še posebne pozornosti in obzirov. Neredko se zgodi, da viteški klubi namenoma tujemu klubu prepuste zmago. Nekoč sem bral o vojaškem turnirju, ki se je vršil med konjenišskimi častniki raznih držav. Pa je domači vladar namenoma slabejše kvalificiral domače častnike, da so tuji odnesli zmago.

Viteška plemenitost proti osebnim, političnim, narodnim, gospodarskim in raznim drugovrstnim nasprotnikom, je lep znak srčne plemenitosti, srčne kulture in krščanskega jedra.

Znan je slavni junak in borec za svobodo Tirolcev Andrej Hofer! Ko so ga francoski vojaki ujeli, so ravnali z njim zelo neusmiljeno. Peljali so ga v Mantovo, kjer je bil kazneje tudi ustreljen. Na poti so nekoč vojaki s Hoferjem prenočevali v nekem dvorcu. Vsi vojaki so zaspali. Ponoči se Hofer zbudi in začuti silen smrad po plinu. Vojaki, ki so bili z njim v isti sobi na straži, so vsi ležali na tleh omamljeni od strupenih plinov, ki so prihajali iz peči. Hofer je takoj spoznal položaj. Lahko bi bil sedaj ušel in prepustil svoje stražarje smrti. A tega ni hotel. Hitro je stekel iz sobe in poiskal druge vojake, ki so tudi spali. Te je zbudil, da so potem skupno rešili omamljene stražarje.

Nemški cesar Sigismund, ki je vladal nekako pred 500 leti je s premaganimi sovražniki ravnal vedno kot s prijatelji. Nekoč ga je madžarski magnat vprašal, čemu tako dela in čemu svojih sovražnikov za vedno ne odstrani s tem, da jih da pomoriti. Pa mu je plemeniti cesar odgovoril: „Jaz umorim svojega sovražnika s tem, da ga napravim za prijatelja.“

Žalibog mi pač nismo svetniki! Nastavljati uho, če te kdo udari, tega ne zmore vsak! Toda vsaj toliko pa mora vsak kristjan imeti v sebi plemenitosti srca, da ne išče osebnega maščevanja nad svojim političnim, narodnostnim in tudi ne nad osebnim nasprotnikom; da svojemu nasprotniku v potrebi in nesreči pomaga, da krivice ne vrača s krivico, laži ne z lažjo, sovraštva ne s sovraštvom!

Najgrše banditstvo pa zagreši, kdor svojega premanega, razoroženega in onemoglega nasprotnika bije, tlači, sramoti, obrekuje in mu jemlje dobro ime. Banditi imajo posebno takrat korajžo, kadar se nasprotnik ne more braniti! Takrat obrekujejo, ko mislijo, da se to ne bo zvedelo in si nasprotnik ne bo mogel najti zadoščenje.

Vitezi so nasprotniku potisnili orožje v roke in ga pozvali na boj, z razoroženim nasprotnikom se niso nikdar borili in mu niso nikdar storili kaj žalega. Banditi so pa s kako lopovsko zvijačo, z lažjo izvabili v zasedo, ga razorožili in zvezali, in potem planili po njem, ga bili in umorili.

Naš Gospod je stal zvezan pred velikim duhovnom, ki ga je vprašal o njegovih učencih in njegovem nauku. Jezus mu je odgovoril: „Jaz sem očitno govoril svetu, na skrivnem nisem ničesar govoril. Vprašaj tiste, ki so slišali.“ Ko je pa Gospod to rekel, je eden izmed služabnikov, ki je stal zraven, Jezusa udaril po licu in rekel: „Tako odgovarjaš velikemu duhovniku?“ Jezus mu je odgovoril: „Če sem napak govoril, ispričaj, da napak, če pa prav, kaj me biješ?“ To je bilo pravo banditstvo, ki je z lažjo in judeževimi groši spravilo Gospoda na križ, ki je zvezanega Jezusa, bilo po licu in glavi, ki je na Kalvariji stalo pred njim in se mu rogalo v največjem trpljenju. Prava „banda“ je stala pred njim — pred križem in mu zasmehovaje klicala na križ: „Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati, naj stopi s križa, pa bomo verjeli, da je Kristus...“

Janez Krstnik je učil resnico in pravico, opominjal in budil vest, odločno, kot značajan prerok resnice in pravice. Pa je užalil napuh pohotne ženske in je morala pasti njegova glava kot žrtev zlohotelega maščevanja nad brezbrambnim in neprijetnim moralnim pridigarjem...

Podobno se je v zgodovini dogodilo tu in tam kakemu katoliškemu duhovniku in verniku. Ker je učil pravico in resnico, ker je budil zločincem vest je moral trpeti. Umreti.

Banditstvu je podobno pobalinstvu!

Nekoč sem bil slučajno priča temu dogodku: Po poti je šel deček. Kar prileti izza plotu težak kamen v njega. Dečko se pa ni ustrašil. Skočil je čez plot, da pogleda, kdo meče kamenje. Tam je že bežal poba proti očetu, ki je oral na njivi. Napadeni pa za njim. Ko priteče poba do očeta, začne vpiti: „Lejte oče, oni me hoče, oni je kamen zagnal v mene...“ Oče je seveda verjel svojemu pobalinu in je nagnal napadenega dečka z bičem...

Pobalini se kaj radi skrijejo za plot, za hrbet kakega drugega in od tam iz varnega zavetja mečejo blato, kamenje na nedolžne, pri tem pa kličejo, kakor oni tat, da bi odvrnili od sebe sum: »Primite tatu...« Taki ljudje so brutalni, če imaje moč v rokah; hlapci strahopetni, če so pod oblastjo drugih.

O tem, je li kaj med našim narodom banditstva in pobalinstva, ne bom govoril, da ne bi kdo mislil, da na koga merim. Mislím pa, da lahko trdim, da je viteškega duha mnogo premalo. Tisočletno suženjstvo pač ni najbolje vplivalo v tem oziru na naš narod! Pisatelj Cankar nas je precej dobro zadel! Njegove povesti Kralj na Betajnovi in Hlapci so za Slovence krasen „mušter“ in literarni dokument! Čemu je pač Cankar to pisal! On je hotel biti tudi buditelj in vzgojitelj naroda, zato je bičal njegove napake. In če si je upal to storiti pisatelj, je pač potrebno, da tudi duhovniki opozarjamo na slabosti in napake.

Buditi v našem narodu viteško mišljenje, srčno plemenitost je pač naša sveta dolžnost!

Kako naj bi se vršila vzgoja k viteškemu mišljenju!

Treba je pač začeti pri naši mladini! Starši pri svojih otrocih! Otroci naj se uči in vadi v plemenitem obnašanju do bratov in sester, do tovarišev, posebno do nasprotnikov že v zgodnji mladosti! Tako pogosti pretepi in poboji so pač dokaz pomanjkljive vzgoje v tem oziru. Posebno pazite, dragi starši, da zatrete v svojih otrocih — lažnji-

vost in to zlasti ono grdo lažnjivost, ki se ne straši celo škodovati bližnjemu z lažjo!

Viteško obnašanje do deklet! V tem oziru bi bilo posebno potrebno, da starši več store! Grdo govorjenje, zapeljevanje, lažnjivo obetanje zakona v svrhu zapeljevanja in druge „mokro cvetoče rožice“ umazanosti, so priča, da se v tem oziru premalo stori. Morda o tem drugič kaj več napišemo.

V katoliških fantovskih organizacijah je vzgoja k plemenitosti, k viteštvu ena najvažnejših točk vse vzgoje. Pred dvaindvajsetimi leti je spisal Franc Terseglav prelepo knjigo: „Zlata knjiga“, ki naj bi bila neko vodilo, katekizem pri vzgoji k plemenitosti naše moške mladine. Tam je poseben oddelek: „Viteštvo in neomadeževano življenje“. Iz te knjige prinašamo v naslednjem kratek izvleček, ki naj bi ga pač dobro prebrali in si ga prisvojili vsi, posebno pa mladeniči.

Naj raste v naši mladini in v celem narodu po smotreni vzgoji res viteško mišljenje in marsikaj bo drugače med nami!

K. J.

Nedeljska služba božja.

Velika stvar je nedeljska služba božja. In prav zato, ker je danes tako malo razumevanja za to veliko stvar, kakor za sveto mašo sploh, zato tudi ni razumevanja za nedeljsko dolžnost, to je za tretjo božjo in drugo cerkveno zapoved: „Posvečuj Gospodov dan“ in „Bodi ob nedeljah in praznikih pobožno pri sv. maši“.

Velik je pomen sv. maše za vse versko življenje, in kdor tega pomena ne razume, zanj je jasno, da tudi nedeljske dolžnosti ne razume. Kdor slabo pozna sv. mašo, zanj je nedeljska zapoved pogosto prevelika žrtev. Saj tako je z vsako stvarjo v življenju. Česar človek ne pozna, česar ne ljubi, za to tudi ničesar ne žrtvuje, čeprav je zapovedano. Prav tako je tudi s sv. mašo. Niti stroga cerkvena zapoved dosti ne zaleže pri ljudeh, ki nimajo razumevanja za cerkveno avtoriteto in cerkveno oblast. Niti strah pred kaznijo ne oplašči dovolj ljudi, ki nimajo prave, globoke vere. Vse lažje bomo torej spolnjevali nedeljsko zapoved, če ne bomo poznali samo njenih predpisov, ampak tudi neprecenljivo vrednost sv. maše sploh.

Bolj kot z vsako molitvijo častimo Boga z daritvijo. Sv. maša je naše najodličnejše versko dejanje, vredna več, kot vse druge naše pobožnosti. Človek sam v svoji slabosti ne more opraviti Bogu prijetne daritve, ker je preslab in ne dovolj svet. Ker greh Boga neskončno žali, zato mora biti tudi zadoščenje v daritvi neskončno. Človek sam, pa če tudi bi dal svoje lastno življenje, ni zmožen Bogu neskončno zadostiti. Pa tudi celo človeštvo skupaj ne, ker je po izvirnem grehu izgubilo svetost, ki je zato potrebna. Imamo pa Kristusa, srednika med Bogom in ljudmi. Kristus je Bog in najsvetejši človek obenem. Zato je edino njegova daritev Bogu všeč. Mi pa smo v sv. Cerkvi skrivnostno združeni s Kristusom; njegovi skrivnostni udje smo. Zato darujemo mi vsi skupaj po Kristusu; njegova daritev je tudi naša daritev.

Obenem nam je sv. daritev vir vedno večje svetosti, ker iz nje prejemamo neizčrpljivo bogastvo milosti, ki pretekajo iz Kristusove daritve na križu, ki se vedno obnavlja na naših oltarjih. Po sv. maši se vedno bolj posvečuje naše življenje, vedno bolj postaja služba božja, vedno bolj se približujemo Bogu.

To bi bile v glavnem vrednote daritve sv. maše, ki jih ne dosega nobene še tako lepe pobožnosti. In v zavesti teh vrednot je cerkev v skrbi za dušni blagor svojih vernikov zapovedala sv. mašo saj enkrat v tednu in to v nedeljo, ki je za službo božjo pač najbolj primeren dan v tednu. V prvih idealnih časih krščanstva zapoved nikakor

ni bila potrebna. Prvi kristjani so znali ceniti nenadomestljivo vrednost presv. daritve in so se je zato z velikim ognjem in razumevanjem udeleževali. Ko pa je med kristjani začelo versko življenje pešati, je počasi ginevalo tudi razumevanje in smisel za občestveno daritev sv. maše. Verniki so pričeli sv. mašo bolj in bolj opuščati. Drugi pa, ki jim je bilo versko življenje še pri srcu, so le preveč iskali vsak svojo pobožnost in se vednobolj oddaljevali od skupne cerkvene pobožnosti in življenja s cerkvijo sploh. Sv. cerkev je pa dobro čutila, koliko škode lahko povzroči v verskem življenju ta ločitev od cerkvene pobožnosti in od skupne daritve in je bila zato v svoji materinski skrbi prisiljena dati svojim vernikom zapoved o nedeljski službi božji.

Zakaj pa ravno na nedeljo? Nedelja je kmalu po Kristusovem vstajenju postala namesto sobote Gospodov dan, to je tisti dan v tednu, ki naj ga kristjan posveti Bogu in se udeleži službe božje. Tako je vsaka nedelja velikonočni praznik v malem, dan notranje, duhovne obnove. Kakor so velikonočni prazniki tisti kas v letu, ko naj človek napravi nekabo duhovne vaje, da s Kristusom vstane k novemu, boljšemu življenju, tako mora biti nedelja dan obnove za naše delo in življenje čez teden. Posebno v naših časih, ko se človek v življenju tako silno raztrese in se v skrbi za vsakdanji kruh le preveč navzije posvetnega duha, je nedeljsko praznovanje in nedeljska služba božja pravi blagoslov za naše versko življenje. Ne samo veselje in življenski pogum za delo in skrbi prihodnjega tedna — tudi to! Še bolj, globoka, temeljita poživitev in obnova vsega verskega življenja, to je pomen nedeljske službe božje! Glejte ubogega delavca v njegovem pehanju za skromno skorjico kruha! Ali ni revež, kot stroj brez duše, brez vsakega globljega, notranjega življenja. In ravno v tem delu in življenju brez duha človek še posebno potrebuje duševne hrane in poduhovljenja vsega mehničnega življenja. Tudi človek, ki je še tako zakopan v svoje stroje, je vendarle človek, enakoreden drugim ljudem, pa zato tem bolj potreben duhovne hrane in notranjega življenja. Ta blagoslov pa v veliki meri prinese današnjemu človeku nedelja, kot si jo zamišlja in predpisuje sv. Cerkev: nedelja z daritvijo sv. maše. Križani božji Sin stopi med nas s svojo daritvijo, in kapljice njegove svete krvi podelijo našim bledim, opustošenim, v vsakdanjem boju izčrpanim dušam zopet barvo in moč. To je blagoslov nedeljske sv. maše! In kdor se tako boguvdano udeleži skupne službe božje, si bo očistil dušo madežev in posvetnega duha prejšnjega tedna, obenem pa bo čutil blagodejni vpliv nedeljskega praznovanja v vsem življenju prihodnjega tedna. To je namreč misel in želja sv. Cerkve, da združimo nedeljsko sv. mašo s svojim vsakdanjim delom.

Iz povedanega je jasno, zakaj je Cerkev nedeljsko službo božjo tako strogo zapovedala. V času 2000 let svojega obstoja so se razvile v cerkvi lepe pobožnosti: rožni venec, litanije, križev pot i. t. d., vendar pa cerkev ni nobene od teh pobožnosti zapovedala pod grehom. Pri sv. maši pa je napravila izjemo: vsak katoličan je s sedmim letom strogo obvezan, da se vsako nedeljo in zapovedan praznik udeleži sv. maše, ako ga ne zadržuje bolezen ali kak drug važen vzrok, zlasti, če ga ne kliče višja zapoved, kot je n. pr. ljubezen do bližnjega (postrežba bolnikov) in podobno. — Od nedeljske službe božje nas ne opravičujejo izleti, kar moramo posebej poudariti, ker se v tem oziru dandanes tako silno greši. Če še tako lepo vpliva narava na naše zdravje in na srčno plemenitost, vendar to ni vzrok, da bi opuščali nedeljsko posvečevanje. Treba je pač izlete tako urediti, da pri tem ne trpi nedeljska služba božje. Tu se šele pokaže, če mislimo resno s svojo vero in smo njene zapovedi pripravljeni spolniti tudi za ceno žrtve. Le tisto življenje v naravi bo blagoslovljeno, ki je v skladu z nadnaravo in z zahtevami naše vere.

Ideal sv. Cerkve pa ni, da z nedeljsko obleko odložimo tudi vsako dobro in pobožno misel. Nasprotno: nedeljska

sv. meša naj da blagoslov za življenje čez teden, naj bo najlepši dan v tednu, iz katerega naj zajema naš delavnik in vsakdanje življenje. Z eno besedo: naše življenje mora biti zrcalo naše vere.

Zato je daritev sv. maše in nedeljsko posvečevanje zapovedano!

Barbarizem.

Pred kratkem sem na lastne oči videl v Hrastjah dokaz največjega barbarizma! Ob poti, ki pelje v Šenčur, leži lep sadovnjak, ki ga je zasadil napreden kmet. Drevesa so že tako velika, da nekatera že rode. Kako se vsak sadjar veseli prvih pridelkov na mladem drevlju, ve le oni, ki goji sadno drevje! Danes leži vsa vrsta drevles ob poti posekana in uničena. . . Zlobna barbarska roka je to storila ponoči in podala žalosten dokaz, da imamo v svojem narodu barbarske zločince!

Ni dolgo, ko mi je pravil drug posestnik iz Šenčurja, da so mu pred nekaj leti podobni zločinci pobelili vse mlado drevje v sadovnjaku. . . !

Ne smete misliti, da so to storili otroci! Pri enem drevesu sem opazoval, da ga je zločinec posekel z enim zamahom sekire, a je drevo debelo, kakor močna moška roka. . . !

Svoj čas sem imel priliko slišati o takih zločincih v Istri. Tam je naš narod bil boj za svoj obstanek. Nasprotniki so se v tem boju posluževali sramotnega orožja, da so s pijačo, s plesi, veselicami in z lažjo demoralizovali naš narod in so tako vzgojili propalice, ki so bile zmožne vsakega zločina. In taki demoralizirani elementi so zavednim slovenskim kmetom ponoči posekali cele vinograde. . . !

Takega maščevanja do najnovejše dobe Slovenci na nekdanjem kranjskem ozemlju nismo poznali. . . !

Spomladi sem na Farovski Loki nasadil ob Kokri drevored posebne vrste plemenitih topolov, ki sem jih dobil pri g. Omerzi. Par dni na to je nekdo vse populil in jih pometal v Savo!

Vsakega poštenega človeka morajo taki dogodki boleti v dno duše, ne toliko radi škode, ki se povzroči, ampak radi žalostnega dejstva, da se sploh nahaja v našem narodu tak zločenski element!

Navadna tatvina je v primeri s tem le malenkost! Tat krade večinoma iz pomanjkanja za to, da uteši svojo potrebo. Tu pa ni potrebe, ni pomanjkanje gonilna sila, ampak izrazita zloba. To more storiti le človek, ki je pravi zločinski tip! Taki ljudje, ki so zmožni takega dejanja, so zmožni vsega: uboja, poboja, častikraje, krive prisege, nasilja in vsega, kar je grdo.

Kje se vzgajajo taki elementi?!

Ali v cerkvi? Ali morda v Marijini družbi? Gotovo ne!

Moč dobrega.

(Po Försterju)

Nekoč pred davnimi časi je živel mogočen kralj, ki je odhajal s svojo vojsko v tuje dežele, požigal vasi in mesta, prebivalce pa odvajal v jetništvo. Svoja dejanja je dal vklesati v kamen in ko je začutil, da so mu bliža konec, si je dal zgraditi iz mogočnih kamenov palačo-grob in svoje truplo je ukazal položiti v dragocena mazila, da bi mu smrt ničesar ne mogla storiti.

Toda njegovo ime ni ostalo živo med nami, naši obrazi se ne razjasnijo in naša srca ne bijejo veselo, kadar slišimo o njem. In prišel bo dan, ko bodo viharji ter po-

plave porušile zadnji kamen njegovega spomenika in ko bo puščavski pesek zabilisal zadnjo sled o njem, kot bi nikdar ne živel.

Živel je pa tudi v starih časih kralj, ki ni imel vojakov in ni prelival krvi, niti požigal domov. Svojega imena ni vklesal v skale, ampak v človeška srca. Grešnikom je podajal roke, bolne je nežno božal preko vročega čela, svetil z lučjo usmiljenja med uboge in še na križu odpuščal.

Ni si postavil grobnice, kot stari kralji — in vendar vidimo povsod v velikih mestih in majhnih vasicah hišo posvečeno njegovemu spominu, ki kipi v nebo visoko nad človeškimi domovi. Kapelice zvonijo v spomin na njegovo ljubezen — in celi svet praznuje sveto noč njegovega rojstva.

Poglejte: moč dobrega je večja in večnejša, kot vojni hrup tega sveta. Ne bojte se nikdar, da bo dobrota izginila. Vsaka blaga beseda in vsaka velika ljubezen je nesmrtna, premaga zaničevanje in bo tiho praznovana v zapuščenih srcih!

Viteštvo.

1. V čem se kaže viteštvo? Viteštvo se kaže v plemenitem mišljenju, blagem srcu, disciplinirani volji in neomadeževanem življenju, pa v vnetem delovanju za ljudski blagor.

2. Kaj je podlaga viteštva? Podlaga viteštva so krščanske čednosti in značajnost.

3. S čim kaže mladenič plemenito mišljenje? Mladenič kaže plemenito mišljenje s tem, da v sebi in drugih brezobzirno zatira vsako slabo misel, se vedno prizadeva za čast božjo in srečo ljudstva in išče le pravico, krivico pa preganja.

4. Kako razodeva mladenič blago srce? Mladenič razodeva blago srce s tem, da kroti v sebi slabe nagone, je pripravljen za blagor drugih vse žrtvovati in kaže usmiljenje do vseh, ki trpe pomanjkanje in krivico, ali tavajo v dušni temi ter telesni bedi.

5. Na čem se spozna možu disciplinirana volja? Disciplinirana volja se na možu na tem spozna, da zna zna samega sebe vsekdar premagovati in ima svoje strasti v oblasti, zna ravnotako ubogati kakor ukazovati, dela vse preiščeno in po načrtu in nikoli ne ruši edinosti v organizaciji.

6. Kaj mladeniča najbolj odlikuje? Najbolj odlikuje mladeniča neomadežano življenje.

7. Kdaj živi mladenič neomadežano? Mladenič živi neomadežano,

če vsako nečisto misel in izkušnjo v sebi zatira;
se ogiblje nespodobnega govorjenja in namigavanja;
se varuje vsake grešne priložnosti, zlasti pa slabe tovaršije ter nezmernosti, posebno kar se tiče pijače;

se nečistnikov in zapeljivk skrbno ogiblje in neprestano v sebi vzbuja gnus pred njihovimi dejanji in nizkotnimi čustvi;

z dekleti in ženami občuje vedno z največjo spoštljivostjo, nikdar ne žali njihove sramežljivosti in se zlasti za dekliško čast in čistost vsekdar odločno postavi;

daje posebno mladini vedno lep zgled neomadežanega življenja in zlasti svoje tovariše neprestano uči čistost ljubiti;

goreče moli in neumorno prosi Boga milosti, da premaga vse izkušnje.

8. Na čem se zlasti spozna, da mladenič čistost ljubi in spoštuje? Da mladenič čistost ljubi in spoštuje, se zlasti spozna na tem, da z dekleti občuje spodobno, spoštljivo in sramežljivo.

9. Kako mladenič v občevanju z dekleti posebno pokaže spodobnost, spoštljivost in sramežljivost? Spodobnost, spoštljivost in sramežljivost pokaže mladenič v občevanju z dekleti posebno s tem,

da se v njihovi navzočnosti vsake nespodobne besede in namigavanja prav posebno varuje;

se nasproti njim vedno možko vede, ne pa priliznjeno in gizdalinsko;

dekleta napeljuje na plemenite in lepe misli in varuje ter brani njihovo deviško čast, kakor se za krščanskega mladeniča-viteza spodobi;

išče, v kolikor je potrebno, vedno-le družbe poštenih deklet, ki so povsod na dobrem glasu.

10. Koga mora mladenič najbolj spoštovati? Najbolj mora mladenič spoštovati slovensko ženo in mater, ki se za družino žrtvuje in trpi za svoje otroke, pa jih vzgaja v bogoljubnosti, ki je vir vse sreče za posameznika in za ves narod.

11. Kaj mladeniča-viteza poleg neomadeževanosti in spoštovanja do žene najbolj diči? Poleg neomadeževanosti in spoštovanja do žene diči mladeniča-viteza najbolj vnema za ljudski blagor.

Župnija Kranj.

Oznanila za september.

2. Prvi petek v mesecu, ob 6. sv. m. z blagoslovom.

4. XVI. ned. po bink., prva ned. v mesecu, ob 6. mesečno sv. obhajilu za moške.

8. Marijino rojstvo, nezapovedan praznik, služba bošja, kakor ob nedeljah, pop. ob 6. pete lit. M. B. Ob pol šestih v Ljudskem domu shod dekliške Marijine družbe.

11. XVII. ned. po bink., pop. shod za žensko Marijino družbo.

12. Marijino ime, ta dan in v osmini pop. odpustek prejmejo oni, ki so prejeli sv. zakramente, so pri sv. maši in molijo v namen sv. očeta.

18. XVIII. ned. po bink., božja služba po navadi.

21. Sv. Matej ap., Kvaterna sreda, zdržek pri jedi.

23. Kvaterni petek, strogi post.

24. Kvaterna sobota, zdržek pri jedi.

25. XIX. ned. po bink., kvaterna ned., ob 6. sv. m. z blagoslovom, pop. ob 6. križev pot in litanije vseh svetnikov, molitve za duhovnike.

Kronika:

Umrlj so:

Narančič Stojan, žandar. kaplar, Jezersko, umrl 4. julija.

Pučnik Josipina, žena hišnega posestnika, Kranj 170. umrla 14. julija.

Pušavec Marija, žena delavca, Premskovo 128. umrla 27. julija.

Gannersdorfer Anton, sin Antona, Kranj, umrl 8. avgusta.

Bizjak Anton, samec, Premskovo 26, umrl 9. avgusta.

Celar Alojzij, čevljar, oženjen, Kranj 83, umrl 21. avgusta.

Košar Milena, dijakinja, samska, Kranj K. p. 68, umrla 28. avg.

Fajfar Antonija, kramarica, samska, Kranj, K. p. 30, umrla 4. septembra.

Pirc Dušan, trgovec, samski, Kranj 27, umrl 29. avgusta.

Poročeni so bili:

Košnik Janez, čevljar, Premskovo 48, roj. 9. X. 1907. in **Štefe Angela**, šivilja, Premskovo 71, roj. 31. III. 1913. por. 3. julija.

Petrnel Jožef, delavec, Kokra 10, roj. 15. IX. 1894. in **Eržen Ivana**, služkinja, Klanec 40, roj. 22. XII. 1901. por. 10. julija.

Presek Jožef, vodovodni delavec, Kranj S. p. 58, roj. 6. II. 1906. in **Sojić Jožefa**, šivilja, Kranj S. p. 55, roj. 12. X. 1912. por. 24. julija.

Otrin Janez, tovarniški delavec, Klanec 20, rojen 12. X. 1901. in **Pelcel Avgusta**, hišinja, Huje 25, rojena 7. IV. 1900., poročena 24. julija.

Stare Mihael, čevljar, Premskovo 62, rojen 8. IX. 1906. in **Zupančič Ivanka**, likarica, Premskovo 103, roj. 13. VIII. 1907., poročena 31. julija.

Bečan Karel, delavec, Kranj K. p. 1, rojen 7. VIII. 1904. in **Komac Marija**, tov. delavka, Premskovo 94, rojena 14. VII. 1911., poročena 10. avgusta.

Razno.

Dr. Pogačnik Jože, vikar v Kranju, je prestavljen za kaplana v Trnovo v Ljubljani. V Kranju je nastopil službo 1. juulija 1929., na novo službo se je odpeljal 23. avgusta.

Dr. Simončič Pavel, kaplan v Radovljici, je nastavljen kot vikar v Kranju. Službo je nastopil s 1. sept.

Večerni tečaj za kuhanje in vkuhanje priredi gospodinjska šola v Marijanišču pričenši s 1. sept. ob 7. uri zvečer. Tečaj traja pet tednov. Gospe in gospodične, ki se žele udeležiti tečaja, naj se zglasijo v Marijanišču.

Iz katoliške cerkve je izstopila gdč. Emilija Pahor, roj. v Vrtojbi dne 14. II. 1909.

Uradne ure v župni pisarni so od 9. do 12. dop. ob delavnikih, od nedeljah pa od 11. do 12. Vse župljane prosim, da prihajajo po uradnih poslih v župno pisarno le v času uradnih ur. Ženini in neveste naj pridejo le ob torkih ob 5. uri pop.

Župnija Šmartin pri Kranju.

Oznanila.

4. sept. **XVI. ned. po bink.** Božja služba zjutraj in ob 9. v župni cerkvi, ob 9. v Zg. Bitinju.

8. sept. **Rojstvo Mar. Device.** Božja služba obakrat v župni cerkvi, popoldan po litanijah shod Mar. družbe.

11. sept. **XVII. ned. po bink.** Božja služba zjutraj in ob 9. v župni cerkvi, ob 9. uri tudi v Drulovku.

12. sept. **Ime Marijino.** Ta dan in skozi vso osmino popolni odpustki pod navadnimi pogoji.

15. sept. **Spomin sedmerih žalosti Marijinih.**

17. sept. **Rane sv. Frančiška.**

18. sept. **XVIII. nedeljo po binkoštih.** Zjutraj in ob 9. Božja služba v župni cerkvi.

21. sept. **Sv. Matevž.**

25. sept. **XIX. nedelja po binkoštih.** Kvaterna nedeljv. Božja služba obakrat v župni cerkvi.

29. sept. **Sv. nadangelj Mihael.** Sv. maša v Drulovku za sosesko.

Dne 18. sept., 18. nedelja po binkoštih pri sv. Joštu glavni praznik bratovščine žalostne M. B. Vsakdo, ki je sprejel sv. zakramente, zadobi tolikokrat popolen odpustek, kolikokrat obiše kapelico žalostne M. B. na sv. stopnicah in moli tam po namenu sv. Očeta. Spovedovalo bo več spovednikov. Božja služba bo zjutraj ob 6. in ob 9. uri. Popoldan litanije, pridiga in procesija bratovščine žalostne Matere Božje.

Kronika.

Umrli:

12. avgusta **Karl Bruna**, visokošolec, doma na Češkem; je utonil v Savi, star 22. let.

22. avgusta **Stanislav Kalan**, zakonski sin delavca, star 3 mesece.

Poročeni:

14. avgusta. **Tepina France**, tovarniški delavec v Stražišču in **Fabjan Romana** iz Stražišča.

15. avgusta. **Anton Miklavčič** iz Trate nad Škofjo Loko in **Frančiška Peternel** iz Poljan nad Škofjo Loko.

28. avgusta. **France Brus**, vrtnar iz Idrije in **Frančiška Jamnik** iz župnije Sora.

Mrliški koledar za mesec september.

1. sept. **Šlamberger Anton**, notar, vdovec, Kranj 182, rojen 30. jun. 1849., umrl 1. 1928.

Anderwald Albin, trgovec, Kranj 177, rojen 25. jan. 1875., umrl 1. 1929.

2. sept. — — —

3. sept. **Pirc Vladimir**, uradnik, oženjen, Ljubljana, bolnica, roj. 26. febr. 1892., umrl 1. 1920.

4. sept. **Kanduč Jožef**, sin železničarja, samski, Kranj 9, rojen 25. maja 1903., umrl 1. 1917.

Čadež Konrad, posestnik, pek, vdovec, Kranj 185, roj. 25. nov. 1876., umrl 1. 1919.

Pucher Terezija, posestnica, vdova, Kranj, Kokr. pr. 16, roj. 28. sept. 1851., umrla 1. 1921.

Kovač Josip, posestnik, oženjen, Kranj 6, rojen 13. marca 1872, umrl 1. 1925.

5. sept. **Weisseisen Jožef**, sedlarski vajenec, Kranj 44, roj. 6. marca 1904., umrl 1. 1922.

Verbič Franc, uradni sluga v pok. oženjen, Kranj, Rožnovenska ul. 94, roj. 8. dec. 1846., umrl 1. 1928.

Traven Anton, čevljarski pomočnik, Kranj 87, roj. 28. aprila 1907., umrl 1. 1931.

6. sept. **Gorjanc Marija**, samska, Premskovo 60, rojena 13. febr. 1905., umrla 1. 1917.

Wilfan Marija, soproga odvetnika, Kranj 137, roj. 16. febr. 1879., umrla 1. 1918.

Tomc Katarina, siromakinja, samska, Kranj 26, roj. 28. aprila 1836., umrla 1. 1921.

Korath Marijana, žena tovarniškega delavca, Kranj, Sav. pr. 20, roj. 29. avgusta 1871., umrla 1. 1922.

Pucelj Marija, delavka, vdova, Kranj, Kokr. pr. 51, roj. 13. sept. 1872., umrla 1. 1925.

7. sept. **Bohinc Helena**, delavka, samska, Klanec 6, roj. 4. sept. 1841, umrla l. 1921.
Zupanc Franca, zasebnica, samska, Kranj 23, roj. 30. sept. 1835., umrla l. 1921.
8. sept. **Oblak Marija**, zasebnica, vdova, Kranj 92, rojena 24. febr. 1833., umrla l. 1918.
Pangerc Marija, delavka, samska, Kranj 172, roj. l. 1840., umrla l. 1921.
Rogelj Jožef, posestnik, samski, Premskovo 61, roj. 2. jan. 1851., umrl l. 1922.
Kokalj Ivana, žena šolskega sluge, Kranj 96, roj. 14. dec. 1869., umrla l. 1925.
9. sept. **Jeglič Rudolf**, hotelir in kamnosek, oženjen, Kranj 175, roj. 7. jan. 1869., umrl l. 1917.
Gorjanc Martin, delavec, samski, Premskovo 27, roj. 17. nov. 1869., umrl l. 1917.
Drinovec Frančiška, vdova uradnika, Kranj 84, roj. 21. sept. 1843., umrla l. 1919.
Rebol Marjeta, vdova, Premskovo 37, roj. 15. junija 1852, umrla l. 1926.
10. sept. — — —
11. sept. **Tomažič Marija**, hči branjevca, Kranj 8, rojena 8. aprila 1905., umrla l. 1917.
Bratina Vida, hči begunca, Kranj, Kokr. pr. 32, roj. 23. maja 1899., umrla l. 1917.
Lampe Ivan, farmacevtski asistent, oženjen, Kranj 70, roj. 7. febr. 1855., umrl l. 1920.
Šavnik dr. Karol, direktor poštne hranilnice, Ljubljana, Erjavčeva ul. 14, roj. 30. junija 1874., umrl l. 1928.
Lokar Ivan, posestnik, Premskovo 11, rojen 8. aprila 1874., umrl l. 1931.
12. sept. **Kozelj Marijana**, posestnica, vdova, Premskovo 48, roj. 30. maja 1859., umrla l. 1921.
Bradaška Marija, žena železniškega paznika v p. Kranj, Sav. pr. 5, roj. 24. marca 1878., umrla l. 1927.
13. sept. **Praprotnik Marijana**, zasebnica, vdova, Kranj 147, roj. 21. avg. 1860., umrla l. 1924.
Majdič Elizabeta, zasebnica, vdova, Premskovo 81, roj. 14. nov. 1841., umrla l. 1925.
14. sept. — — —
15. sept. **Levičnik Valentin**, finančni svetnik v pok., vdovec, Kranj, Kokr. pr. 13, roj. 12. febr. 1824., umrl l. 1917.
Arnež Marija, zasebnica, samska, Kranj št. 52, roj. 6. julija 1838., umrla l. 1919.
Hafner Zofija, zasebnica, Premskovo 45, rojena 25. aprila 1908., umrla l. 1919.
16. sept. **Jenko Katarina**, delavka, vdova, Premskovo 18, roj. l. 1843., umrla l. 1917.
Tavčar Josipina, žena cestnega mojstra, Kranj, Kokr. pr. 75, roj. 25. jan. 1869., umrla l. 1921.
Pokorn Peter, posestnik, Premskovo 32, rojen 26. jnnija 1861., umrl l. 1929.
Jenko Ivan, sedlar, Kranj, Kokr. predm. 26, rojen 8. julija 1869., umrl l. 1929.
17. sept. **Kavčič Franc**, čevljar, oženjen, Kranj 26, roj. 12 apr. 1848., umrl l. 1919.
18. sept. **Rebolj Marija**, kuharica, samska, Kranj 38, rojena 13. nov. 1869., umrla l. 1920.
19. sept. **Medvešček Ana**, begunka, samska, Kranj, Kokr. predm. 61, roj. 5. okt. 1908., umrla l. 1917
Rozman Frančiška, vdova mesarja, Kranj. 49, roj. 27. marca 1849., umrla l. 1917.
20. sept. **Snedic Mina**, samska, Rupa 33, roj. 21. maja 1843., umrla l. 1917.
Korošic Marijana, žena posestnika, Kranj 174, roj. 9. sept. 1856., umrla l. 1918.
Krmelj Valentin, posestnik, samski, Kranj 38., roj. 14. marca 1847., umrl l. 1918.
21. sept. **Knific Jožefa**, hči delavke, Kranj, Kokr. predm. št. 67., roj. 20. febr. 1906., umrla 1920.
Zirovnik Ivan, delavec, Kranj, Savsko predm. 4., roj. 4. jul. 1894., umrl l. 1931.
22. sept. **Pečnik Marija**, žena posestnika, Kranj 60., rojena 6. febr. 1872., umrla l. 1918.
Rant Terezija, kuharica, samska, Kranj 45., roj. 15. sept. 1852., umrla l. 1919.
Bregant Friderik, tesar, samski, Kranj 103, roj. 3. marca 1899., umrl l. 1921.
Kos Jera, posestnica, vdova, Klanec 1, roj. 17. marca 1846., umrla l. 1922.
Sušnik Franc, Premskovo 23, roj. 1. dec. 1877., umrl l. 1931.
23. sept. **Stare Mihael**, sin delavca, Premskovo 54, roj. 23. sept. 1908., umrl l. 1917.
Pöschl Anton, kapelnik, oženjen, Kranj, Kokr. predm. 31, roj. 6. nov. 1859., umrl l. 1917.
Kokalj Marija, roj. Krč, vdova, Klanc 11, roj. 28. dec. 1854., umrla l. 1923.
Orehek Kordelija, vdova davčnega nadupravitelja, Kranj 113, roj. 2. avgusta 1885., umrla l. 1930.
24. sept. **Krigelj Katarina**, samska, Kranj, Kokr. predm. št. 7, roj. 26. nov. 1903., umrla l. 1919.
Pajer Franc, železniški delavec v pok., oženjen, Kranj 170, roj. 9. marca 1848., umrl l. 1924.
25. sept. **Suhadolnik Franc**, vrtnar, oženjen, Kranj, Sav. predmestje 6, roj. 16. febr. 1858., umrl l. 1917.
Veršnik Ivan, delavec, samski, Premskovo 46, roj. 1. maja 1879., umrl l. 1929.
26. sept. — — —
27. sept. **Eržen Antonija**, prodajalka, samska, Kranj, Kokr. predm. 46, roj. 12. jun. 1898., umrla l. 1917.
Gogala Edvina, samska, Kranj 28, roj. 3. okt. l. 1906., umrla l. 1923.
28. sept. — — —
29. sept. **Globočnik Adorjan**, sin zdravnika, Kranj 137, roj. 29. sept. 1904., umrl l. 1918.
Jeršin Ivan, mesar in posestnik, oženjen, Kranj, Sav. predm. 19, roj. 30. jul. 1876., umrl l. 1923.
Perne Marija, žena kočarja, Huje 19, roj. 1.2 nov. 1865., umrla l. 1929.
30. sept. **Kocmur Marija**, žena davčnega izterjevalca, Kranj 99, roj. 9. nov. 1873., umrla l. 1922.
Lazar Franc, mizar, Premskovo 80, roj. 9. marca 1859., umrl l. 1929.

Razširjajte Kranjski zvon!
